

امتحان نهایی ریاضی ۳

خرداد ۹۸

علی هاشمی

در جاهای خالی گزینه مناسب داخل پرانتز را انتخاب کنید.

$$y = x^3$$

الف) تابع $y = (x + 1)^3$ در دامنه‌ی تعریف خود..... (صعودی، نزولی) است.

ب) هرچه خروج از مرکز بیضی (کوچکتر، بزرگتر) شود شکل بیضی به دایره نزدیکتر خواهد شد.

پ) دو پیشامدی که با هم رخ ندهند، دو پیشامد..... (مستقل، ناسازگار) هستند.

درستی یا نادرستی جملات زیر را مشخص کنید.

الف) دو تابع $f(x) = -\frac{2x+6}{\sqrt{2}}$ و $g(x) = \frac{-\sqrt{2}}{2}x - 3$ وارون یکدیگرند (درست) نادرست

ب) دوره‌ی تناوب تابع $y = \tan x$ برابر 2π است. (درست، نادرست)

۲

$$y = -\frac{2x+6}{\sqrt{2}} \rightarrow -\sqrt{2}y = 2x+6 \rightarrow -\sqrt{2}y-6 = 2x$$

$$\rightarrow x = \frac{-\sqrt{2}y-6}{2} \rightarrow f^{-1}(y) = \frac{-\sqrt{2}y-6}{2}$$

۳ دو تابع $f(x) = \sqrt{x-4}$ و $g(x) = \frac{1}{x^2-1}$ را در نظر بگیرید. دامنه‌ی تابع $g \circ f$ را با استفاده از

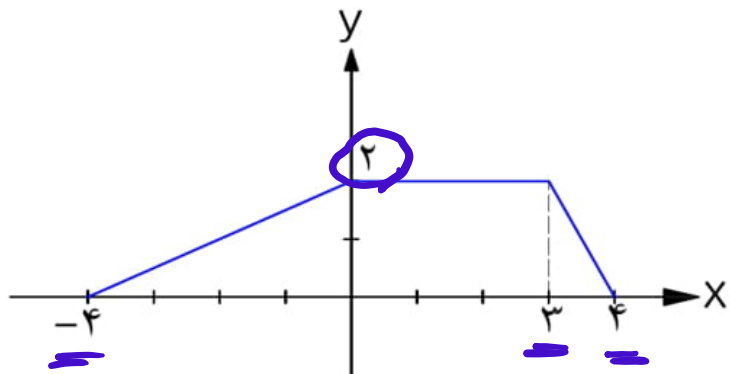
تعریف به دست آورید.

$$D_{g \circ f} = \left\{ x \in D_f \mid f(x) \in D_g \right\}$$

$$= \left\{ x \geq 4 \mid \sqrt{x-4} \neq 1 \right\}$$

$x \neq 5$

$$D_{g \circ f} = \underline{[4, 5) \cup (5, +\infty)}$$

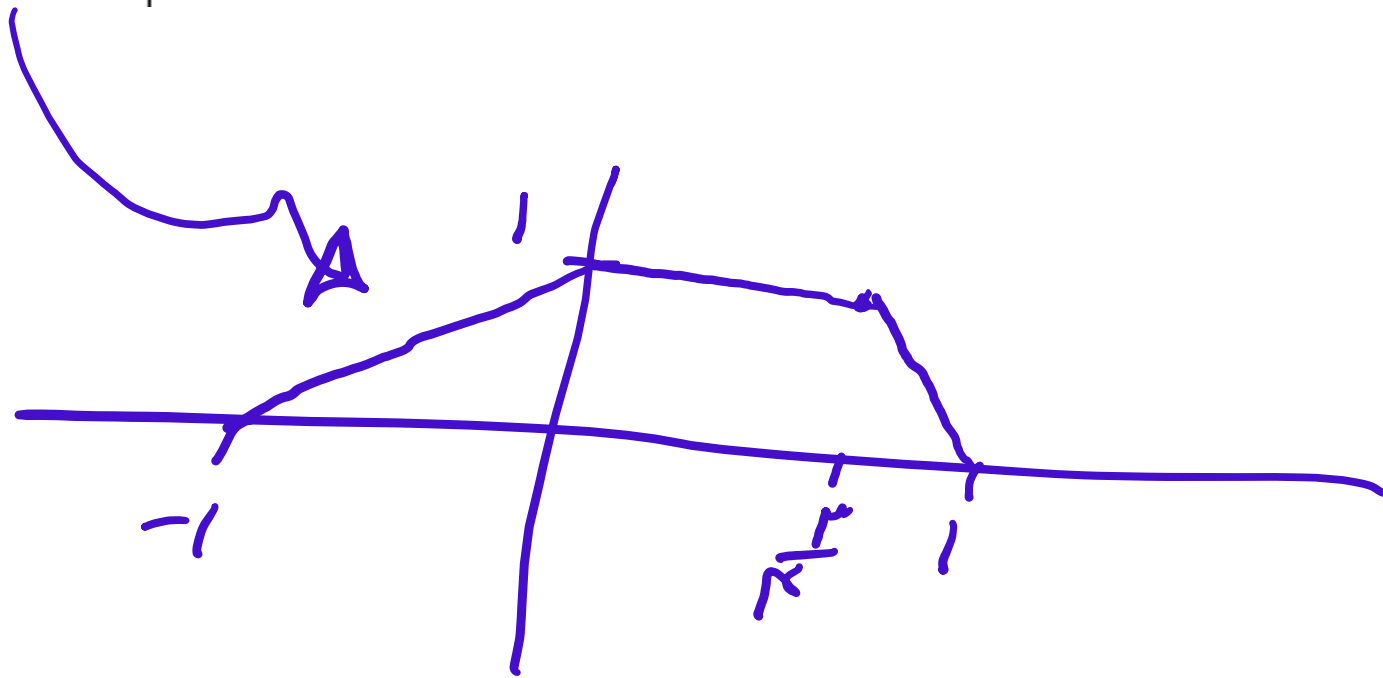

با استفاده از نمودار تابع $y = f(x)$ ، نمودار $y = \frac{1}{2}f(4x)$

$\frac{1}{2} \times y$

را رسم کنید.

$\frac{1}{4} \times x$

الف) مقادیر ماکزیمم و مینیمم تابع $y = 1 - 2 \sin\left(\frac{-\pi}{3}x\right)$ را به دست آورید.

ب) معادله‌ی مثلثاتی $\cos 2\alpha - \sin \alpha + 1 = 1$ را حل کرده، جواب‌های کلی آن را بنویسید.

$$y_{\max} = 1 - 2(-1) = 3 \quad y_{\min} = 1 - 2(1) = -1$$

$$1 - 2\sin^2 x - \sin x = 0 \rightarrow 2\sin^2 x + \sin x - 1 = 0$$

$$\sin x = -1 \rightarrow x = 2k\pi - \frac{\pi}{2}$$

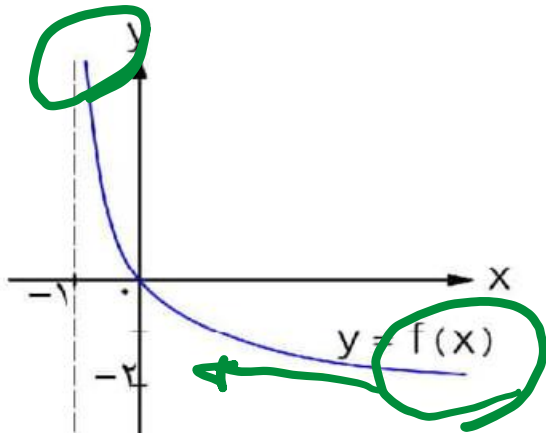
$$\sin x = \frac{1}{2} \rightarrow \begin{cases} x = 2k\pi + \frac{\pi}{6} \\ x = 2k\pi + \frac{5\pi}{6} \end{cases}$$

الف) حد توابع زیر را در صورت وجود بیابید.

ا) $\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{[x]}{\sin x} = \frac{-1}{0^-} = +\infty$ ب)

$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x - \sqrt{x}}{(x-1)(x+2)} = \frac{0}{0}$

$$\frac{(x - \sqrt{x})(x + \sqrt{x})}{(x-1)(x+2)(x + \sqrt{x})} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x(x-1)}{(x-1)(x+2)(x + \sqrt{x})} = \frac{1}{6}$$

ب) با استفاده از نمودار تابع $y = f(x)$ ، حدهای خواسته شده را بنویسید.

ا) $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = -2$

ب) $\lim_{x \rightarrow -1^+} f(x) = +\infty$

۷ | مشتق تابع $f(x) = x^3 - 2$ را با استفاده از تعریف مشتق در نقطه ای به طول $x = -1$ به دست آورید.

$$\lim_{x \rightarrow -1} \frac{f(x) - f(-1)}{x - (-1)} = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^3 - 2 + 2}{x + 1} = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^3 + 1}{x + 1}$$

$$= \lim_{x \rightarrow -1} \frac{\cancel{(x+1)}(x^2 - x + 1)}{\cancel{x+1}} = 3$$

تابع $f(x) = \begin{cases} 2x - 1 & x < 0 \\ x^2 - 1 & x \geq 0 \end{cases}$ را در نظر بگیرید:

الف) نشان دهید $f'(0)$ وجود ندارد.

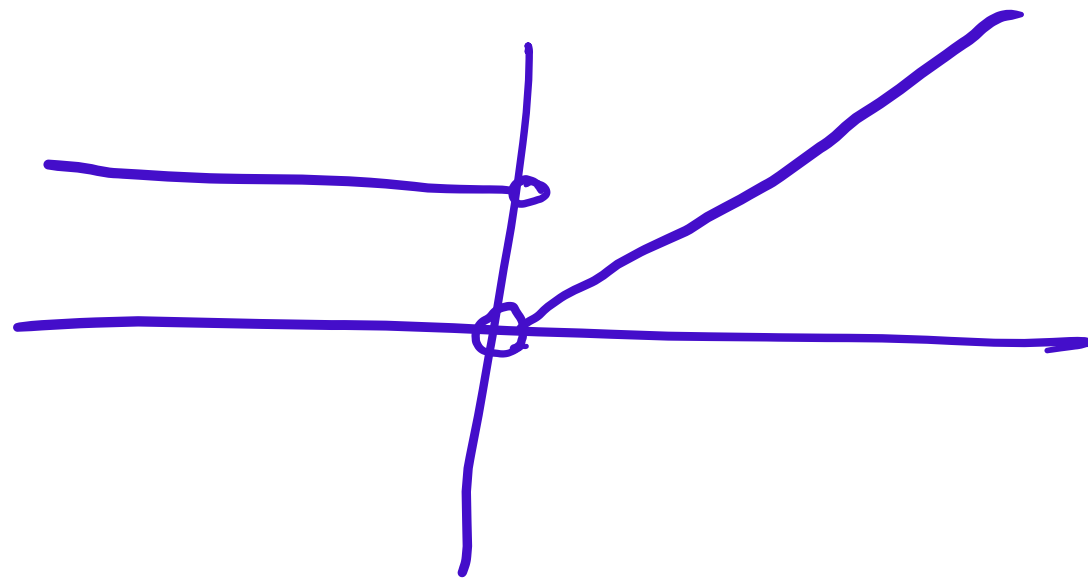
ب) ضابطه‌ی تابع مشتق را بنویسید.

ج) نمودار تابع f' را رسم کنید.

نویسید $x=0$

$$f'(x) = \begin{cases} 2 & x < 0 \\ 2x & x \geq 0 \end{cases} \rightarrow \begin{matrix} f'_-(0) = 2 \\ f'_+(0) = 0 \end{matrix}$$

$$f'_+(0) \neq f'_-(0)$$

مشتق توابع زیر را به دست آورید. (ساده کردن مشتق الزامی نیست)

الف) $f(x) = (x^4 - 3x)^5$

ب) $g(x) = \frac{\sqrt{x}}{1-x}$

$$f'(x) = 5(x^4 - 3x)^4 (4x^3 - 3)$$

$$g'(x) = \frac{\frac{1}{2\sqrt{x}}(1-x) - (-1)(\sqrt{x})}{(1-x)^2}$$

معادله‌ی حرکت متحرکی به صورت $f(t) = 2t^2 - t$ بر حسب متر داده شده است. در چه زمانی سرعت لحظه‌ای با سرعت متوسط در بازه‌ی زمانی $[0, 4]$ با هم برابرند.

$$\text{متوسط} = \frac{f(4) - f(0)}{4 - 0} = \frac{21 - 0}{4} = \frac{21}{4} = v$$

لحظه‌ا: $f'(t) = 4t - 1 = v \rightarrow 4t = 1$

$t = \frac{1}{4}$

۱۱ | اگر تابع $f(x) = ax^2 + bx$ در $x = 1$ دارای ماکزیمم نسبی برابر V باشد، مقادیر a و b را به دست آورید.

$$f(1) = V \rightarrow a + b = V$$

$$f'(x) = 2ax + b \xrightarrow{x=1} 2a + b = 0$$

$$\begin{cases} a + b = V \\ 2a + b = 0 \end{cases} \rightarrow \underline{a = -V} \rightarrow \underline{b = 1V}$$

۱۲ | اکستریم های مطلق تابع $f(x) = 2x^3 + 3x^2 - 12x$ را در بازه ی $[-1, 3]$ به دست آورید.

$$f'(x) = 0 \rightarrow 6x^2 + 6x - 12 = 0 \rightarrow \begin{cases} x = 1 \checkmark \\ x = -2 \times \end{cases}$$

$$f(1) = -7$$

$$\max \begin{cases} 13 \\ 145 \end{cases}$$

$$f(-1) = 13$$

$$\min \begin{cases} 1 \\ -7 \end{cases}$$

$$f(3) = 145$$

ورق فلزی مربع شکل به طول ضلع یک متر را در نظر بگیرید. می خواهیم از چهار گوشه ی آن مربع های کوچکی به ضلع x برش بزنیم و آن ها را کنار بگذاریم. سپس لبه جعبه را به اندازه x بر می گردانیم تا یک جعبه در باز ساخته شود. مقدار x چقدر باشد تا حجم جعبه حداکثر مقدار ممکن گردد.

$$V = \frac{(1-2x)(1-2x)}{2} x = (1-2x+x^2) x$$

$$V = \frac{1}{2}x^3 - 2x^2 + x \rightarrow V' = \frac{3}{2}x^2 - 4x + 1 = 0$$

$$\begin{aligned} x &= \frac{1}{6} \quad \cancel{\checkmark} \\ x &= \frac{1}{2} \quad \checkmark \end{aligned}$$

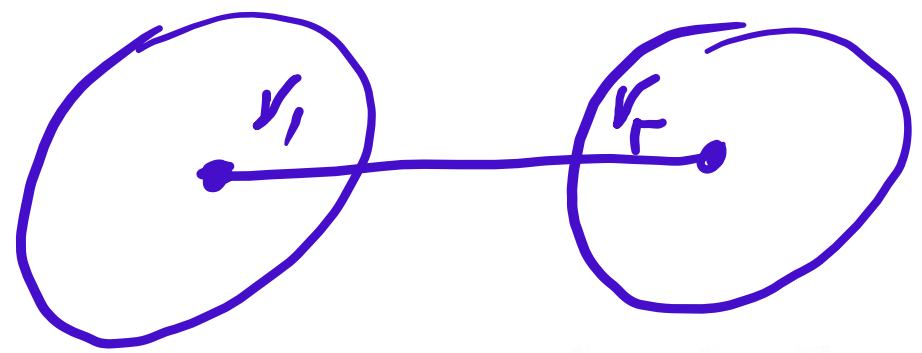
وضعیت دو دایره به معادلات $(x+1)^2 + (y-2)^2 = 1$ و $x^2 + y^2 - 2x + 4y + 1 = 0$ را نسبت به هم مشخص کنید.

$O_1 \begin{cases} 1 \\ -2 \end{cases} \quad r_1 = 2$

$O_2 \begin{cases} -1 \\ 2 \end{cases} \quad r_2 = 1$

$x^2 + y^2 - 2x + 4y + 1 = 0 \rightarrow (x-1)^2 + (y+2)^2 = 4$

$O_1 O_2 = \sqrt{(-1-1)^2 + (2-2)^2} = \sqrt{4} = 2 > r_1 + r_2 = 3$

دو نقطه

در یک بیضی افقی طول قطر بزرگ ۸ و طول قطر کوچک ۶ واحد است. فاصله ی کانونی بیضی را به دست آورید.

$$\begin{aligned} 2a = 8 &\rightarrow \underline{a = 4} & 2b = 6 &\rightarrow \underline{b = 3} \end{aligned}$$

$$a^2 = b^2 + c^2 \rightarrow c = \sqrt{16 - 9} = \sqrt{7}$$

$$FF' = 2c = 2\sqrt{7}$$

سه ظرف یکسان داریم. ظرف اول شامل ۵ مهره‌ی سبز و ۴ مهره‌ی آبی است. ظرف دوم شامل ۷ مهره‌ی سبز و ۳ مهره‌ی آبی است. ظرف سوم شامل ۶ مهره‌ی سبز و ۴ مهره‌ی قرمز است. با چشم بسته یکی از ظرفها را انتخاب و یک مهره از آن بیرون می‌آوریم. با چه احتمالی این مهره آبی است؟

۱) ۵ سبز / ۴ آبی

۲) ۷ سبز / ۳ آبی

۳) ۶ سبز / ۴ قرمز

$$P(A) = P(B_1) \cdot P(A|B_1) + P(B_2) \cdot P(A|B_2) + P(B_3) \cdot P(A|B_3)$$

$$P(A) = \frac{1}{3} \times \frac{4}{9} + \frac{1}{3} \times \frac{3}{10} + \frac{1}{3} \times 0 = \frac{47}{270}$$

مجموعه کامل ویدیوهای آموزشی در

سایت علی جبرا

ALIGEBRA.COM

Freemath

Alihashemi_math